

**ДО ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА НАУЧНОТО
ЖУРИ ОПРЕДЕЛЕНО СЪС ЗАПОВЕД
НА РЕКТОРА НА МУ - ВАРНА**

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р **Елиан РАЧЕВ**, дм

Началник на III гинекологична клиника „Репродуктивно здраве” при СБАЛАГ „Майчин дом” ЕАД – София върху представения за защита труд на д-р **Янчо Стефанов ДЕЛЧЕВ**

„Предимства на роботизираната хирургия пред лапароскопската хирургия и отворената хирургия при лечението на ендометриоза“

за придобиване на образователната и научна степен „ДОКТОР”

*Област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт,
професионално направление 7.1 Медицина,*

Научна специалност 03.01.45 „Акушерство и гинекология”

Представеният за официална защита труд съдържа общо 107 страници печатан текст с включени в него 46 таблици, 7 цветни фигури и 2 цветни изображения.

В този обем влиза и списъкът на публикациите във връзка с дисертационния материал, където са отбелязани общо 276 заглавия. Шест от тях, в края на книгописа са на кирилица, а останалите 270 – на латиница. Логично доминират по-актуалните публикации - 75 или 27 % от тях са от последните 10 години. Библиографията не е представена по общоприетия стандарт, на места липсва указателната периодика, книгописът на кирилица е оскъден и поставен след този на латиница.

Няма съмнение, че поставеният за проучване от д-р Делчев проблем безспорно е изключително актуален за модерната клинична практика. Отдавна е известен негативният импакт на ендометриозата

в репродуктивната сфера, резултиращ в състояние на устойчив хипо/инфертилитет.

Модерните технологии създадоха огромни възможности както за визуализация , така и за резултатни ендоскопски намеси.

Гинекологичната оперативна ендоскопия е част от арсенала на интервенционните и инвазивни методи и е наложена като метод на избор при третирането на тази патология. Роботизираната хирургия, въведена в световната практика преди малко повече от 15 години е обещаващ и перспективен подход в почти всички хирургически области. Доколкото у нас опитът е по-малко от десет години и е ограничен само в някои центрове, то стремежът на д-р Делчев да се заеме с такова проучване и съответната му публична защита трябва да бъде оценено категорично положително.

Прегледът на **ЛИТЕРАТУРНИЯ ОБЗОР** (общо 37 стр.) ясно показва, че дисертантът е анализирал задълбочено голям и необходим брой литературни източници, много от последните десет години. Обзорът, въпреки че не е ситуиран като отделна глава и има монографична структура, е подготвен логично, съдържа достатъчна познавателна стойност в себе си и може да служи за добра основа за разработването на задачите на труда. Обемът му надхвърля традиционно приемания за такъв дисертационен труд. Основните източници са от специализирани авторитетни издания.

ЦЕЛТА на докторанта е да изследва, сравни и оцени предимствата на роботизираната хирургия пред лапароскопската хирургия и отворената хирургия в клиничната практика при оперативното диагностициране и лечение на ендометриоза.

Основните **ЗАДАЧИ** са общо 8 и корелират добре с поставената основна цел. Включват анализи на ретро- и проспективно собствено проучване свързано с резултатите от роботизирана хирургия,

отворена и лапароскопска такава. Поставена е задача да се представи доказателствена оценка на тези подходи при третирането на ендометриозата. Оценявам важността на желанието да се завърши с клиничен алгоритъм за най-подходящ хирургичен метод при лечението на тази важна генитална патология.

ОБЕКТ на авторовото проучване е група от 100 пациентки чрез ретроспективен и проспективен подход с генитална ендометриоза подложени на оперативни интервенции в МБАЛ „Доверие”- София за период от две години (10.2014 – 10.2016 г.). Изследваният контингент е сравнен с няколко големи кохорти клиничен материал от общо 1417 пациентки, претърпяли роботизирана хирургия, лапароскопска интервенция или отворена хирургия. Считаю, че статистическата обработка и сравнителния анализ между изследваната група на автора и този внушителен клиничен масив дава достатъчна достоверност на резултатите.

Собствените **РЕЗУЛТАТИ** са показани заедно с **ДИСКУСИЯТА** по тях и са поместени в обем от 38 страници. Показано е разпределението на пациентките по възраст, клиничната си характеристика и придружаващите заболявания. Класифицирани са и според стадия на ендометриозния процес – преобладават тези във втори и четвърти стадий. Оценена е и продължителността на оперативния процес – средно 96 минути, като и продължителността му според стадирането на находката – максималната е във втори стадий. Представени са и резултатите от лечението, честотата на рецидивите, срокът на настъпване на бременност. **ДИСКУСИЯТА** е аналитична и пълноценна.

Дисертантът извършва и пълноценен и много детайлен сравнителен анализ на оперативния подход – лапаротомия, лапароскопска намеса и роботизираната хирургия.

Докторантът предлага общо **14 ИЗВОДА**. Същите произхождат пряко от резултатите на дисертационния труд. Най-съществени са тези, които позиционират ясно оперативния подход - отворената хирургия, лапароскопският подход като златен стандарт с много подобри клинични резултати и роботизираната хирургия като иновация в съвременната практика. Последната акумулира всички предимства на конвенционалната лапароскопия без някои недостатъци и категорично при необходимите условия (материална база, обучение и др.) се оказва модерният метод на избор, доказано превъзхождащ другите хирургични методи.

ПРИНОСИТЕ на автора са общо **шест** на брой. Подобно проучване на резултатите от иновативната роботизираната хирургия при тази гинекологична патология се прави за първи път у нас. Като съществен принос считам произтеклата от резултатите оценка на трите основни оперативни метода и основанията за преимуществения избор на роботизираната хирургия. Предлага се и оптимален комплексен план за постигане на най-добър клиничен резултат. Последното има стойност на клиничен алгоритъм. Считам, че при добра подготовка на квалифициран оператор, подобен клиничен подход би дал реална възпроизводимост на резултатите. Приносите са изцяло дело на дисертанта и имат много съществен практически характер.

В **СПИСЪКА** на публикациите, свързани с темата фигурират общо 11 заглавия. От тях в сп. „Акушерство и гинекология”- 3, в Health.bg – 2, във "Pharma Premium"Magazine – 1, а останалите са участия в научни конгреси и конференции. В осем от тях д-р Делчев е самостоятелен или първи автор.

Оценявам публикационната активност като висока, което показва целенасочените усилия на докторанта в изследваната област.

Нямам **КРИТИЧНИ БЕЛЕЖКИ** по същество. От формален характер посочих само тези, свързани с библиографското оформяне. Същите обаче не намаляват по никакъв начин стойността на дисертационния труд.

Добре би било да се представи т.нар. фармакоикономически анализ. При вид ясната тенденция към икономизирането на медицинската дейност подобен показател има полезно практическо значение.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Оценявам работата на автора като индикация за добър рефлекс към най-модерните направления в неговата специалност.

Представеният от д-р Делчев научен материал **„Предимства на роботизираната хирургия пред лапароскопската хирургия и отворената хирургия при лечението на ендометриоза“** има качествата на дисертационен труд поради :

1. Актуалността на темата
2. Добрата структура на дисертационния труд
3. Достоверните резултати и тяхната възпроизводимост в практиката
4. Достоверните изводи и съответните практически приноси
5. Съответствието му по най-добрия начин към съвременните постижения в гинекологичната хирургия

Като добавим добрия стил на изложението и адекватната онагледеност на материала, то **убедено предлагам на уважаемите членове на НЖ да присъди на д-р Делчо ДЕЛЧЕВ научната и образователната степен “ДОКТОР по медицина”.**

28.05. 2018 г.

РЕЦЕНЗЕНТ:



Доц. д-р Елиан Рачев, дм
СБАЛАГ „МАЙЧИН ДОМ“ ЕАД